

Sexuální práce jako příklad krajní nerovnosti mezi pohlavími - mýty legalizace

Tento projekt je spolufinancován
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky.

Hledáme pomoc: Pracovní nabídka pro ženy a dívky

Prostituce bývá eufemisticky vnímána jako zaměstnanecká alternativa k špatně placeným nekvalifikovaným a navíc nudným pracem, jako odpověď na vysokou nezaměstnanost chudých žen a také jako forma sexuálního osvobození a možnost ženami svobodně volené kariéry.

Jsi unavená z nesmyslné, nekvalifikované a navíc špatně placené práce? Chtěla bys flexibilní pracovní dobu? Pracovat s lidmi? Nabízet a poskytovat profesionální služby? Nevýžadujeme předchozí pracovní zkušenost. Není potřeba středoškolské vzdělání. Nemáme žádné minimální požadavky. Počáteční zaškolení je zajištěno. Speciální nabídka pro chudé ženy, svobodné matky a ženy bez zázemí.

Ženy a dívky, které nastoupí na tuto pozici, budou poskytovat následující služby:

- Budou penetrovány orálně, análně a vaginálně penisy, prsty, objekty včetně lahví, kartáčů, zbraní zvířat apod.
- Budou svazány a budou jim zacpána ústa roubíkem, budou připoutány provazy a/nebo řetězy, popáleny cigaretami, věšeny na trámy nebo stromy.
- Při výše zmíněných činnostech budou fotografovány či filmovány.

Pracoviště:

Aktivity související s výkonem zaměstnání budou konány v následujících lokalitách: v bytě, domě či hotelu, masážním salónu, autě, na dveřích, na ulici, ve veřejném parku, v domovním průchodu, na chodbě, na vojenské základně, v kongresových prostorách, baru, na veřejných záchodech či zastávkách.

Plat:

Odměna bude sjednána při každé transakci. Mzda bude vyplacena dle rozhodnutí klienta pokud bude spokojen s poskytnutou službou. Poplatek vedení společnosti se pohybuje v rozmezí 40-60% mzdy, osobní manažer má právo zabavit všechny vydělané peníze.

Výhody:

Výhody budou poskytnuty dle uvážení vedení společnosti.

NENESEME ODPOVĚDNOST ANI NEPOSKYTUJEME ODŠKODNĚNÍ ZA NÁSLEDUJÍCÍ RIZIKA:

- Nezaplacení za poskytnuté služby
- Sexuálně přenosné nemoci či těhotenství
- Zranění utrpěná během poskytování služeb včetně (ovšem nejen) řezných a tržných ran, modřin, zlomenin, zmrzačení, vnitřních zranění krvácení a smrti

Poznámka: Obvinění ze znásilnění bude posuzováno jako porušení smlouvy ze strany zaměstnance.

Jméno uchazečky: _____

Podpis manažera zastupujícího uchazečku _____

Úvod

Prostituce má mnoho aspektů a bývá diskutována z řady úhlů pohledů. V této brožuře chci poukázat na prostituci jako na formu krajní nerovnosti mezi pohlavími a překážku k tvorbě společnosti, v níž jsou si muži a ženy rovni, jsou vnímáni jako bytosti hodné úcty a respektu a je posilována kvalita jejich vztahu. Prostituci lze vnímat jako problém vztahu mužů a žen. V názvu zvolený termín „sexuální práce“ souvisí s otázkou legalizace prostituce a jejího chápání jako pracovní volby žen. Legalizace či dekriminlizace prostituce je často viděna jako způsob získání kontroly nad tímto jevem a zajištění větší bezpečnosti a ochrany zdraví prostituovaným ženám. Legalizaci prostituce lze však na druhé straně možné vnímat jako velmi problematický jev s řadou paradoxů a nebezpečných důsledků. Těmito paradoxy či mýty legalizace se bude tato brožura zabývat. A do třetice bych ráda představila tzv. švédský model, který je určitým protipólem legalizaci a vychází z přesvědčení, že prostituce je společensky neblahým jevem, který je třeba eliminovat.

Brožura vychází především z materiálů CATW (Coalition Against Trafficking in Women International) a ze studií švédského modelu.

Prostituce není novým jevem dnešní společnosti a světová komunita se neocitá poprvé v situaci, kdy se snaží najít řešení tohoto vážného narušování práv a života žen a dívek, ale i mladých mužů a chlapců. Prostituce má mnoho podob a nevztahuje se pouze na otázku zneužívání žen. Vzhledem k rozsahu a kontextu této brožury se zde však budu zabývat prostitucí ženskou. Velkou část jevů, které se na prostituci žen vztahují, lze zobecnit na jev prostituce jako takové.

V úvodu ještě zdůrazněme, že prostituce má dalekosáhlé vážné důsledky na život jednotlivce i společnosti. Lidé, kteří byli používáni v sexuálním průmyslu, často potřebují lékařskou péči jako důsledek dlouhotrvajícího násilí. Velmi často potřebují také psychologickou a psychiatrickou péči kvůli posttraumatickým stresovým poruchám, psychotickým epizodám či sebevražedným pokusům. Kromě těchto a řady dalších vážných důsledků má prostituce také mnoho souvislostí. Sexuální průmysl hraje aktivní roli v rozvoji alkoholových a drogových závislostí a problémů.

1 ● Prostituce jako nerovnost mezi pohlavími

Sexuální průmysl má ve svém jádru otázku moci. To lze dobře vidět v úsilí, které je věnováno zajištění bezmocnosti těch, kdo jsou v sexuálním průmyslu používáni. Cíleně jsou jako oběti prostituce vybíráni lidé z nefunkčních rodin, kteří nemají pevné zázemí, lidé, kteří byli zneužíváni či vyrůstají v chudých rodinách opět bez potřebného zázemí.

Dle Joe Parker (How prostitution works) není pro člověka příliš složité najít sexuální vztah. Na zemi žije spousta dospělých lidí, kteří jsou otevření takovému vztahu, pokud se k nim jejich partner bude chovat s úctou a respektem. Potíž ovšem nastává v tom, že někteří lidé si nepřejí mít rovnocenný partnerský vztah, v němž by mělo své místo vzájemné sdílení se, úcta a respekt. Nechtějí ve vztahu jednat se souhlasem partnera, ale naopak touží po moci, která je obsažená v situaci prostituce, v níž si koupí člověka, s nímž mohou jednat téměř jakkoliv. V prostituci se tak jedinec stává předmětem pro realizaci fantazie jiného jedince.

Nerovnost a znevažování žen v prostituci lze vnímat také v jejich degradaci na tělo a potlačení téměř všech ostatních složek osobnosti. Jde zde o zvěcnění ženy, o omezení celistvosti její osobnosti na objekt uspokojení muže.

Jde zde o zvěcnění ženy, o omezení celistvosti její osobnosti na objekt uspokojení muže.

2. Otázka legalizace prostituce

Mnoho lidí se domnívá, že snaha legalizovat neboli dekriminalizovat prostituci napomáhá k růstu důstojnosti a profesionality žen živících se prostitucí. Ale uznat prostituci jako práci (odtud termín sexuální práce) zdaleka neznamená uznat hodnotu prostituovaným ženám, znamená to pouze uznání sexuálního

*Málokdy se domýšlí
důsledky takovéto
decriminalizace
– legalizace
pasáků a kuplířů
jako podnikatelů
v sexuálním
průmyslu, akceptace
těch, kdo si sex
kupují jako
legitimních uživatelů
sexuálních služeb
apod.*

průmyslu. Dekriminalizace se nevztahuje pouze na ženy prostitutky, nýbrž na celý sexuální průmysl. Málokdy se domýšlí důsledky takovéto dekriminalizace – legalizace pasáků a kuplířů jako podnikatelů v sexuálním průmyslu, akceptace těch, kdo si sex kupují jako legitimních uživatelů sexuálních služeb apod.

Ženy, které byly ať již jakýmkoliv způsobem přivedeny k prostituci, by přirozeně neměly být kriminalizovány. Avšak žádné státy by neměly dekriminalizovat ty (kuplíře, pasáky, „zákazníky“ aj.), kdo se na vzniku a fungování prostituce a obchodování s lidmi jako takového podílejí.

Zamysleme se nyní nad důsledky takové dekriminalizace. Lze je v určitém smyslu označit za mýty legalizace či její paradoxy. Janice G. Raymond (2003) jich ve své studii „10 důvodů proč nelegalizovat prostituci“ uvádí, jak již název napovídá, deset. Přiblížím zde pouze některé z nich, další lze nalézt ve zmíněné studii.

- Z prvního odstavce této kapitoly plyne v podstatě 1. mýtus legalizace. Legalizace prostituce nepodpoří na prvním místě ženy, které jsou obětí prostituce, jak se obvykle udává, nýbrž otevře nový velký prostor pro obchod se ženami, kuplířství a sexuální průmysl jako takový. Je tedy darem pro „obchodníky se ženami“.

Další závažné otázky legalizace prostituce jsou tyto:

- Legalizace/dekriminalizace prostituce nevede ke kontrole sexuálního průmyslu. Naopak vytváří prostor pro jeho nekontrolovatelnou expanzi a obchodování se ženami. Do státu, v němž je prostituce legální, plyne mnohem větší počet obchodovaných žen ze zahraničí než do státu, v němž je prostituce zakázána a kde ti, kdo se podílí na prostituování žen, jsou stíháni. Stejným způsobem, jakým byla prostituce transformována na sexuální práci, lze také transformovat zavlečení do ciziny na dobrovolnou migraci za sexuální práci. Otvírá se zde nebezpečný prostor, v němž začne být díky širokému procesu legalizace prostituce vnímána jako legitimní pracovní volba chudých žen.
- Legalizace/dekriminalizace prostituce bývá často míněna také jako nástroj ke snížení skryté pouliční prostituce. Je však mnoho žen, které se nechťejí podrobit registraci a zdravotním kontrolám dle požadavků zákonů daných zemí, v nichž je prostituce legalizována, a tak vstoupí do prostituce pouliční, skryté a nelegální. Mnoho žen si dokonce nelegální prostituci vybere, protože se chce vyhnout kontrolám a zneužívání novými „podnikateli“ v sexuálních službách. Ženy navíc často nechťejí ztratit svou anonymitu. Tímto způsobem se tedy legalizace původně myšlená jako způsob osvobození žen v prostituci pro ně stává dalším tlakem.
- Legalizace/dekriminalizace prostituce posiluje růst poptávky. Pokud je prostituce zákonem povolena, mnoho mužů, kteří by dříve neriskovali a nezakoupili by si sexuální služby, začne vidět prostituci jako akceptovatelnou možnou volbu. Pokud zmizí zákonem stanovené překážky, zmizí postupně také sociální a etické překážky k prostituci a k přistupování k ženám jako k sexuálnímu zboží.
- Legalizace/dekriminalizace prostituce neposiluje jednoznačným způsobem zdraví žen. Legalizovaný systém prostituce, který nařizuje ženám zdravotní prohlídky a následně poskytuje potvrzení o zdraví pouze pro ženy a ne jejich klienty, je k ženám velmi diskriminující. Zdravotní kontroly směřované pouze k ženám

nemají výrazný dopad na veřejné zdraví, protože monitoring zdravotního stavu žen je neochráněný před HIV/AIDS a dalšími pohlavně přenosnými nemocemi, pokud jsou to klienti, kdo mohou nakazit ženy těmito onemocněními.

Bývá předkládán argument, že legální nevěstince či jiné formy kontrolované prostituce chrání ženy skrze politiku povinného užívání kondomů. Ve skutečnosti je ovšem donucení ponecháno na jednotlivých prostituovaných ženách. Ty jsou často pod tlakem vyšší odměny za nechráněný styk – tlakem potřeby vydělat si více peněz, tlakem konkurence míst, kde není kondom vyžadován, tlakem pasáků a také obecným nedostatkem kontroly, kterou prostituované ženy mají nad svým tělem.

Některé ženy, které se vymanily z prostituce, až po letech přiznávají, že prostituce nebyla jejich svobodnou volbou.

Dle jedné ze studií CATW odpověděly v USA prostituované ženy na otázku užití kondomu při styku se zákazníkem takto: 47% dotazovaných řeklo, že muži očekávají nechráněný sex, 73% odpovědělo, že muži nabízejí více peněz za sex bez kondomu a 45% dotazovaných řeklo, že byly zneužité, když trvaly na tom, aby muži použili kondom. Navíc některé ženy přiznaly, že i na místech, kde je užívání kondomu povinností pro muže, se běžně stává, že zákazníci tuto povinnost obcházejí.

I tento krátký exkurz do výzkumu nám může ukázat, že prostituované ženy se nacházejí v postavení, v němž pro ně není možné dosáhnout při styku se zákazníkem takových podmínek, které by bezprostředně neohrožovaly jejich zdraví. Žena zde není partnerem klientovi, jemuž nabízí své služby, mnohem více je pouze nástrojem k jeho uspokojení. Nerovné postavení žen v prostituci a degradace jejich hodnoty jsou i zde velmi zřetelné. Stanovená pravidla nejsou dodržována ze strany těch, pro které je žena především zbožím ať již k sexuálnímu ukojení či finančnímu zisku.

Ani takzvaná „politika bezpečnosti“ ve veřejných domech neochrání ženy před poškozením. I tam, kde jsou zákazníci kontrolováni a monitorováni, dochází ke zraněním žen a to ze strany zákazníků, majitelů domů či jejich přátel. Prostituované ženy navíc žijí v klimatu silného strachu a málokdy si stěžují na špatné zacházení a zneužívání, pokud se dostanou do kontaktu s kontrolou podmínek ve veřejném domě.

● Většina prostituujících se žen nevstoupila do světa prostituce na základě racionálního rozhodnutí. Jejich život nevypadal tak, že by si jednoho dne sedly, přemýšlely o tom, co chtějí dělat, a rozhodly se, že chtějí být prostitutkou. Ženy v prostituci, které do ní vstoupily „dobrovolně“, poukazují na to, že neměly jinou možnost. Rozhodnutí se pro vstup do sexuálního průmyslu jako vlastní výběr lze chápat pouze v kontextu nedostatku jiných možností.

Sexuální průmysl se snaží o rozlišení mezi nucenou a dobrovolnou prostitucí, protože takovéto rozdělení posiluje jeho bezpečí a legální stabilitu za předpokladu, že dané rozlišení může být využito pro legalizaci prostituce, kuplířství či veřejných domů. Ženy, které by podaly žalobu na pasáky, kuplíře a další, ponесou důkazní břemeno o své nedobrovolnosti na sobě. Budou muset dokázat, že byly k prostituci donuceny. Jak ovšem mohou marginalizované ženy toto dokázat? Pokud leží důkazní břemeno na prostituované ženě, zůstává velmi malá šance na stíhání pachatelů.

Některé ženy, které se vymanily z prostituce, až po letech přiznávají, že prostituce nebyla jejich svobodnou volbou. Toto přiznání je pro ně těžké, protože skutečnost, že neměly vlastní kapacitu k výběru, vnímají jako popření své osobnosti. Není pochyb o tom, že některé ženy (v poměru malý počet) říkají, že se pro prostituci rozhodly svobodně. I zde je však třeba zvážit, jakou roli při takovémto svobodném rozhodnutí má vliv sexuálního průmyslu na náš svět. (Analogicky i přestože se někteří lidé svobodně rozhodnou brát

Když se pátrá po příčinách, tak tyto skutečnosti jsou někde za tím: že žena, která byla v dětství zneužívána nebo znásilněna, se stává prostitutkou. Ekonomické důvody samozřejmě existují také.

nebezpečně tvrdé drogy, stále vnímáme nebezpečnost těchto drog a nesnažíme se je legalizovat.)

Příčinou je vlastně zoufalství, beznaděj, chudoba, bezradnost, neznalost, že si dívka, žena myslí, že nemá jinou šanci.

Jindřiška Krpálková v rozhovoru o pomoci obětem obchodu s lidmi říká: „Mezi prostitutkami a ženami, které jsou prodávány, jsou často ženy, které byly v mládí znásilněné nebo zneužívané blízkou osobou. Jejich náhled na vlastní tělo se změní, sebeúcta k sobě jako k lidské bytosti se úplně ztratí. Často, když se pátrá po příčinách, tak tyto skutečnosti jsou někde za tím: že žena, která byla v dětství zneužívána nebo znásilněna, se stává prostitutkou. Ekonomické důvody samozřejmě existují také. Příčinou je vlastně zoufalství, beznaděj, chudoba, bezradnost, neznalost, že si dívka, žena myslí, že nemá jinou šanci. Ale je také dobré vědět, že i když si možná někdy na začátku zvolila svou cestu „dobrovolně“ (z nějakých důvodů), rozhodně si nezměnila, že bude prodávána z místa na místo, zbavena osobní svobody, dokumentů, že bude hladová, zbitá, znásilňovaná, vykořisťovaná...“ (S Jindřiškou Krpálkovou o pomoci obětem obchodu s lidmi)

3. Dva možné přístupy k prostituci

Dle Gunilly Ekbergové (2004) je k úspěšnému nalezení řešení problému prostituce potřeba přemýšlet a diskutovat o tom, v jaké společnosti si přejeme žít. Je třeba definovat své ideologické východisko a poté rozvinout politickou vizi vedoucí k danému uspořádání společnosti. Dnes spolu ve světě soutěží dva hlavní přístupy k prostituci. Na jedné straně můžeme podlehnout rezignaci a odvolávat se na přesvědčení, že prostituce je nutná a nevyhnutelná, že je něčím, co tu vždy existovalo, a proto by měla být akceptována. Muži ji potřebují a ženy si ji volí, existuje na světě jako nejstarší profese. Pokud souhlasíme s tímto pohledem, budeme se snažit o implementaci opatření dle této skutečnosti.

Můžeme pak tvrdit, že daná opatření (např. programy bezpečného sexu, zóny tolerance, opatření pro bezpečnost žen na ulici) redukuje škody, které prostituce působí. Můžeme dokonce poskytnout licenci ženám za účelem sexuální práce a zavést legislativu povolující sehnat si ženu za účelem prostituce a umožňující veřejným domům získat licenci. Můžeme zároveň striktně zakázat možnost obchodu s určitými ženami, zvláště mladými dívkami a dětmi.

Na druhé straně můžeme dle Gunilly Ekbergové (stejně jako ve Švédsku) zaujmout názor, že prostituce je společensky nežádoucí jev, který lze eliminovat a vytvořit společnost založenou na genderové rovnosti – takovou společnost, v níž je prostituce vnímána jako jev neslučitelný s lidskou důstojností a hodnotou a s rovnými právy mužů a žen. V takovémto pojetí se pak budeme soustředit na různá opatření vedoucí k prevenci zneužití žen, dětí a mladých mužů. Budeme hledat opatření posilující sociální, politickou a ekonomickou situaci potenciálních obětí a také ochranu a asistenci pro ty, kteří se žel již obětí prostituce stali. Legislativa pak bude zaměřena na pachatele – na ty, kdo si kupují a sexuálně zneužívají ženy a dívky, pasáky a ty, kdo ženy převáží a obchodují s nimi.

4. Příklad Švédska

Po několik let trvající veřejné diskusi iniciované Švédským hnutím žen vstoupil ve Švédsku v roce 1999 v platnost zákon zakazující nákup sexuálních služeb. Jde o první pokus státu bojovat s kořeny prostituce a obchodování s lidmi – s poptávkou po sexuálních službách, s lidmi, kteří si činí právo na nákup

druhého člověka za účelem prostituce. Tento zákon je základním kamenem švédského úsilí vytvořit demokratickou společnost, v níž ženy a dívky mohou žít životy svobodné od všech forem násilí mužů. Ve spojení s veřejným vzděláváním, informační kampaní a podporou obětem prosazuje daný zákon nulovou toleranci k prostitování a obchodování lidí. V situaci, kdy „zákazníci“ riskují trest, klesá počet mužů kupujících prostitované ženy a místní trhy s prostitucí se stávají méně lukrativní.

Švédsko se dlouhodobě zavázalo k usilování o genderovou rovnost a k boji s prostitucí a obchodováním s lidmi. Prostituce je vnímána jako nežádoucí společenský jev, jako genderově specifický zločin a vážná překážka na cestě k rovnosti pohlaví v každé společnosti. Je vnímána jako vážný problém, který je škodlivý nejen pro přímé oběti prostituce – ženy, dívky, děti a další, ale i pro společnost jako celek.

Švédská vláda a parlament definovali prostituci jako vážnou formu násilí mužů na ženách a dětech a odmítli myšlenku, že prostituce je volbou, že je prací, na níž se ženy a děti chtějí podílet. Největší skupinu obětí prostituce tvoří lidé stojící na okraji společnosti ať již z pohledu ekonomického, rasového či etnického. Tito lidé jsou často v situaci, kdy nelze o rozhodnutí vstoupit do prostituce vůbec uvažovat jako o svobodné volbě. Pasáci, lidé obchodující se ženami a „zákazníci“ vědomě zneužívají zranitelnost obětí prostituce. Tato zranitelnost je dána vysokou mírou jejich chudoby, nezaměstnaností, diskriminací v oblasti zaměstnání, genderovou nerovností a násilím mužů na ženách a dětech.

Tento model se snaží jít ke kořenům problému. „Uvědomujeme si, že bez poptávky mužů po ženách a dívkách za účelem prostituce, by se globální průmysl v prostituci nebyl schopen rozrůstat. Proto vycházíme z přesvědčení, že k úspěchu kampaně proti sexuálnímu zneužívání je třeba změny politických, sociálních a ekonomických podmínek, v nichž ženy žijí.“ (G. Ekberg, 2004) Jde především o zmírnění chudoby, opatření zajišťující dostačující rozvoj, opatření prosazující genderovou rovnováhu a sociální programy speciálně zaměřené na ženy a dívky. Problémy prostituce a zavlčení lidí do ciziny za účelem sexuální práce – obchod s lidmi jsou vnímány jako nerozlučně spjaté. Záměrem zavlčení lidí do ciziny bývá často zneužívání žen a dětí pro sexuální účely v prostituci a to jak lokálně tak mezinárodně.

V lednu roku 1999 bylo ve Švédsku zákonem zakázáno zakoupení sexuálních služeb jako součást širšího balíčku opatření proti násilí páchaném na ženách. Daný zákon kriminalizuje kupujícího sexuálních služeb, ne prostitovanou ženu či dítě. Osoba, která získá sexuální vztah za peníze, bude dle daného zákona odsouzena za nákup sexuálních služeb k pokutě či uvězněna až na dobu 6 měsíců. Toto se vztahuje na všechny formy sexuálních služeb a platí i v případě, kdy je zapláceno třetí osobou či odměna je teprve příslibená. Stíhatelné jsou i pokusy o zakoupení sexuální služby.

Iniciativa kriminalizovat „zákazníka“ původně pochází z feministického hnutí, které spolu s ženami se zkušeností prostituce vypracovalo analýzu postavení ženy ve společnosti a způsobů, jakým muži skrze násilí posilují své nadřazené postavení ženám. Mezi tyto způsoby posílení patří také prostituce.

Od doby, kdy zákon zakazující prostituci vstoupil ve Švédsku v platnost, se policie soustředila především na muže kupující si ženy v pouliční prostituci. Později se zaměřila i na další formy prostituce. 13% mužů starších 18 let si ve Švédsku minimálně jedenkrát koupilo určitou osobu za účelem prostituce. V Itálii je to 24%, ve Španělsku 40%, v Thajsku 80%. (G. Ekberg, 2004) Můžeme zde zřetelně vidět, že v místech s „kulturou prostituce“ – tedy tam, kde se prostituce stala normou, za ni zaplatí více mužů.

Tam, kde se prostituce stala normou, za ni zaplatí více mužů.

Zákon proti prostituci je konkrétním vyjádřením přesvědčení, že ženy a děti nejsou na prodej.

Důležitou roli hraje vzdělávání orgánů činných v trestním řízení a pracovníků sociálních služeb tak, aby jim byla zřejmá podstata prostituce, kdo jsou její oběti, proč byla do legislativy státu zařazena opatření proti prostituci, jak je možné tato opatření efektivně implementovat a cíleně se zaměřit na pomoc a dobro obětí. Je zároveň potřeba adekvátně podporovat policii, organizace v sociálních službách a nevládní organizace, aby implementovaly daná opatření. S těmito opatřeními souvisí také vzdělávací programy na školách a v místních komunitách zaměřené na změnu postojů a sexuální výchovu. Aby bylo možné dosáhnout trvalé změny, je třeba posílit síť lidí, kteří nesouhlasí s prostitucí. Velmi důležitý je postoj obcí, policie a soudců.

Od roku 1999 došlo ve Švédsku k radikálnímu poklesu pouliční prostituce dle informací policie, nevládních organizací a sociálních služeb. Kriminalizace také znamenala pokles mužů, kteří využili sexuální služby, spolu s poklesem nábory žen a dívek do prostituce. V dnešní době je v celém Švédsku pouze okolo 1500 prostituujících se osob, z čehož 350 – 400 osob spadá do pouliční prostituce.

Zákon proti prostituci je konkrétním vyjádřením přesvědčení, že ženy a děti nejsou na prodej. Zpochybňuje muži přivlastněné právo koupit si ženu či dítě (přesněji snad jejich tělo) za účelem prostituce a zpochybňuje také to, že muž by měl mít možnost za peníze vyjádřit svou sexualitu kdykoliv a v jakékoliv formě.

5. Současná legislativa České republiky týkající se prostituce

Dle současných právních norem v České republice¹ souvisí s prostitucí tato trestná činnost:

- **kuplířství** (dle § 204 tr. z.) - skutková podstata tohoto trestného činu nepostihuje poskytování prostituce jako takové, nýbrž osobu či osoby, které se na činnosti prostituující se osoby různým způsobem podílejí (taková osoba zjedná, přiměje, nebo svede osobu k provozování prostituce), nebo z ní kořistí. Jedná se zejména o tzv. kuplíře, kteří za údajnou ochranu odebírají prostituujícím se osobám značnou část jejich výdělku, ale i majitelé podniků, v nichž se prostituce provozuje. Tento trestný čin se obtížně dokazuje. Úspěch vyšetřování záleží na výpovědi prostituujících se osob, které v mnoha případech svojí výpověď vůči kuplířovi mění, nebo ji odvolávají. Trestný čin kuplířství často probíhá v souběhu s § 217 tr. z. – ohrožování mravní výchovy.
- **omezování osobní svobody** (§ 231 tr. z.) a zbavení osobní svobody (§ 232 tr. z.) - těchto trestných činů se dopouštějí kuplíři nebo osoby, které jim pomáhají, např. rodinní příslušníci, kteří prostitutku doma hlídají a proti její vůli zadržují.
- **vydírání** (§ 235 tr. z.) - k tomuto trestnému činu dochází zpravidla v situaci, kdy oběť nechce prostituci provozovat, nebo s ní chce přestat. Spočívá v psychickém týrání, vyhrožování ublížením na zdraví či smrtí. Častým jevem je i nucení k různým úsluhám a úkonům. Tohoto trestného činu se dopouštějí kuplíři a obchodníci s prostituujícími se osobami.
- **zavlečení do ciziny** (§ 233 tr. z.) nebo obchodování se ženami (§ 246 tr. z.) - jednání spočívá ve zlákáni, nájmu, nebo dopravení ženy do ciziny. Není nutné, aby jednání bylo realizováno přes odpor ženy, neboť tato je mnohdy zlákána vidinou snadného výdělku a pohodlného života.
- **znásilnění** (§ 241 tr. z.) - tento trestný čin bývá páchan na počátku „prostitučního cyklu“, a to zejména na nedobrovolných obětech, které jsou k prostituci nuceny. K řadě znásilnění dochází ze strany zákazníků.
- **ohrožování mravní výchovy mládeže** (§ 217 tr. z.) - v souvislosti s prostitucí jde o jednání, kdy jsou osoby mladší 18 let zneužívány k tomu, aby dobrovolně nebo pod donucením živily své kuplíře, často přímo rodiče nebo jiné příbuzné.

Vcelku je však prostředí v naší zemi velmi liberální, což napomáhá rozvoji prostituce a celého sexuálního průmyslu.

Závěr

Mohou být fyzická, sociální a psychická zranění plynoucí z prostituce kontrolována či snížena její legalizací či dekriminizací, regulacemi nebo jinou formou státní kontroly? Existuje způsob jak učinit prostituci bezpečnou? Je možné ochránit lidská práva žen zneužívaných v prostituci? To jsou některé z otázek, které nechávám k vlastnímu posouzení.

Jednotlivé kapitoly této brožury však poukazují na to, že legalizace neřeší palčivé problémy prostituce a její důsledky. Pokud se navíc budeme snažit bojovat proti obchodování lidí, zneužívání žen a nerovnosti mezi pohlaví a zároveň budeme prohlašovat, že prostituce je možná volba práce pro znevýhodněné ženy, dostaneme se do sevření řady protikladů.

Švédský model boje s prostitucí proto vnímám jako efektivní a celostní způsob cesty k řešení.

Použité zdroje:

Ekberg, G. (2004): *The Swedish Law that Prohibits the Purchase of Sexual Services: Best Practices for Prevention of Prostitution and Trafficking in Human Beings.*

URL<<http://www.prostitutionresearch.com/c-laws-about-prostitution.html>>

Farley, M.: *Unequal.*

URL<<http://www.prostitutionresearch.com/c-how-prostitution-works.html>>

Farley, M. (2004): *„Bad for the Body, Bad for the Heart“: Prostitution Harms Women Even if Legalized or Decriminalized.*

URL<<http://www.prostitutionresearch.com/c-laws-about-prostitution.html>>

Parker, J.: *How Prostitution Works.*

URL<<http://www.prostitutionresearch.com/c-how-prostitution-works.html>>

Raymond, G. J. (2003): *10 Reasons for Not Legalizing Prostitution.* URL<<http://www.prostitutionresearch.com/c-laws-about-prostitution.html>>

Prostituce. URL<<http://www.mvcr.cz.html>>

S Jindřiškou Krpálkovou o pomoci obětem obchodu s lidmi.

ULR<<http://www.charita.cz.html>>

The 1999 Swedish Law on Prostitution.

URL<<http://www.prostitutionresearch.com/c-laws-about-prostitution.html>>

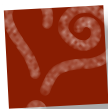
Informace o projektu:

Brožura, kterou právě držíte v ruce, byla vydána v rámci projektu Harmonické využití rovného postavení mužů a žen ve společnosti. Tento projekt je realizován Evangelikálním teologickým seminářem ve spolupráci s Českou evangelikální aliancí a dalšími partnery.

Mezi klíčové cíle projektu patří:

- otevření diskuze v odborné i širší veřejnosti na téma harmonického a sociálně udržitelného modelu vztahů mužů a žen
- rozvoj spolupráce a intenzity komunikace organizací zabývajících se rovnými vztahy mezi muži a ženami
- strategie kroků uplatňování rovného přístupu k ženám vedoucí k vyšší kvalitě života žen, k zastavení negativních demografických trendů, lepšímu uplatnění žen na trhu práce a poklesu sociálně patologických jevů
- tvorba sociálně trvale udržitelného modelu vztahů obou pohlaví, který bude odpovídat na aktuální potíže současného stavu.

Více informací o našem projektu naleznete na webových stránkách www.pracearodina.cz.

Realizátor a partneři projektu:

Evangelikální teologický seminář Praha

Evangelikální teologický seminář v Praze je vyšší odborná škola, která vznikla po roce 1989.

Nabízíme dva studijní programy. 1. Bakalářský program „Pastorační a sociální práce“ realizovaný ve spolupráci s Univerzitou Karlovou. 2. Ekvivalent bakalářského programu „Evangelikální teologie“, ukončený titulem DiS., na který navazuje dvouletý magisterský program na Univerzitě Karlově.

Ve vzdělání nám jde o rozvíjení tří klíčových oblastí: odborné, duchovní a praktické. Obrazně řečeno: toužíme vzděláním zasáhnout hlavu, srdce a ruce.

Teologie v našem pojetí je akademická i praktická. Je osobní, jejím rozměrem je duchovní růst a rozvoj osobnosti. Je to teologie do života a pro život. Vyrůstá z praxe živých a rostoucích sborů a slouží jim. Praktikuje mezioborový dialog, zejména dialog mezi teologií a psychologií.

Pastorace a sociální práce se v našem pojetí vyznačuje integrací teologie a psychologie. Sleduje nejnovější světové trendy. Zajímá nás přínos oborů psychologie a sociální práce pro křesťanskou péči o lidi. Zároveň nás zajímá křesťanský přínos pro psychologii a sociální práci.

Výrazným rysem studia na ETS je pastorační péče o studenty a kvalitní vztahy mezi studenty a mezi studenty a učiteli.

Bližší informace: www.etspraha.cz.

Sbor Církve bratrské v Praze 6

Naše společenství se zapojilo do projektu, který má smysl. Chceme se aktivně podílet na prosazování hodnot, které sami hledáme a žijeme. Do jaké míry zvládneme sami sebe a jak spoléháme na Boží milost, si můžete ověřit. Na setkání se těší ti, kteří zadarmo dostali věčný život. Informace o společenství najdete na <http://cb.cz/praha6/>.

Česká evangelikální aliance

ČEA byla založena v roce 1991 a sdružuje 7 protestantských církví (přibližně 35 000 lidí), 35 křesťanských neziskových a charitativních organizací, velký počet místních sborů a jednotlivců z dalších denominací v ČR. Obsáhlejší informace na www.ea.cz.

Parakletos

Sdružení Parakletos disponuje odborníky na témata rodina, mezilidské vztahy, osobní rozvoj, vztahy a role mužů a žen. Statutární zástupce této organizace Ing. Pavel Raus, M.A.Clin.Psy., M.A.Theol. přednáší na témata rolí a rozdílů mužů a žen, jakož i zdravých principech rodiny v tuzemsku i zahraničí. Tento zástupce sdružení Parakletos má za sebou již stovky poradenských hodin vlastní individuální práce s problémy žen i mužů.

Česká identita

Toto sdružení usiluje o pomoc jednotlivcům i skupinám nalézt vlastní identitu a pozdvihnout pozitivního ducha ve společnosti. Představitelé sdružení usilují o boření mýtů v určitých skupinách společnosti a jsou jim vlastní inovativní a nadčasové pohledy, které mohou být využity v projektu.